

TIASA

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 5, Sayı: 19, Aralık 2018, s. 372-394

Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ

Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, nurigomleksiz.yahoo.com

Öğr. Gör. Hilal UĞRAŞ

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, hugras@firat.edu.tr

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ İLE KONSERVATUAR ÖĞRENCİLERİNİN SANAT OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ¹

Özet

Bu çalışmanın amacı, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş ve müzik öğretmenliği ile Devlet Konservatuarı öğrencilerinin sanat okuryazarlık düzeylerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmada öğrencilerin sanat okuryazarlığı düzeylerine ilişkin görüşleri cinsiyet, üniversite, bölüm ve sınıf değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Araştırma grubu Fırat, Cumhuriyet ve Erzincan Üniversiteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri ile Devlet Konservatuarı öğrencilerinden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Yüctoker (2014) tarafından geliştirilen “Sanat Okuryazarlığı Ölçeği” kullanılmıştır. 26 maddelik Likert tipi ölçek, “sanatsal bilgiyi kullanma”, “sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlama”, “kuramsal araştırmaları performansa döndürebilme” ve “sanatsal bilgilere ulaşma” alt boyutlarından oluşmaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik hesaplamaları yapılmış ve Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,912 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar t testi ile tek yönlü varyans analizi kullanılmış ve grupların görüşleri arasında istatistiksel olarak farklılaşmalar belirlenmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda öğrencilerde sanat okuryazarlığının geliştirilebilmesi için çeşitli önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanat okuryazarlığı, Resim iş öğretmenliği, Müzik öğretmenliği, Devlet konservatuarı

¹ Bu makale Fırat Üniversitesi'nde 19.04.2018 tarihinde düzenlenen Sanat ve Estetik Sempozyumu'nda sunulan bildirinin genişletilmiş şeklidir.

**THE VIEWS OF THE STUDENTS OF FINE ARTS EDUCATION
DEPARTMENT AND STATE CONSERVATORY ABOUT THEIR ART
LITERACY LEVEL**

Abstract

The aim of this study is to determine the views of the students of art and music teaching programs of Fine Arts Education Department and State Conservatory about their art literacy level. Survey method was used in the study. In this study, the views of the students towards their art literacy levels were compared in terms of gender, university, department and grade level variables. Research group includes students enrolled at Fine Arts Departments and State Conservatories at Fırat, Cumhuriyet and Erzincan Universities. "Art Literacy Scale" developed by Yücetoker (2014) was used as the data collection tool. The 26-item Likert-type scale includes four subscales named "use artistic knowledge", "identifying the need for artistic information", "return theoretical research to performance" and "access to artistic knowledge". Validity and reliability analyzes of the scale were calculated and the Cronbach Alpha reliability coefficient of the whole scale was measured to be as 0,912. Independent groups t test, One way ANOVA were used to analyze the data and the results of the study revealed statistically significant differences between the opinions of the groups. According to the findings of the study, several recommendations are offered to develop the art literacy levels of the students based on the study results.

Key words: Art literacy, Art teaching program, Music teaching program, State conservatory

GİRİŞ

Günümüz teknolojisindeki hızlı gelişmeler ve değişimler karşısında yaşanan sosyal, iktisadi ve kültürel hareketlilik, toplumların yapısını daha dinamik hale getirmiştir. Dinamik olan toplumların ilgi ve ihtiyaçları her geçen gün artmaktadır. Bu hareketliliğe uyum sağlayabilen toplumlar, her yönden gelişmeleri de takip edip uyum sağlayabilmektedirler. Toplumun değişimiyle birlikte toplumu oluşturan öğelerde değişir ve gelişir. Toplumun yapı taşlarından olan ve dinamizmi sürekli olan alanlardan biri de sanattır.

Sanat, insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. İnsanlık tarihinin başından bu yana vurmali aletlerden kemana, mağara duvarlarından tuvallere sınır tanımayıp; performans ve objeler üzerinden sanatını sergileyen insan, gelecekte de bu hazzı devam ettirme isteğinde olacağı tahmin edilebilir bir gerçektir. İnsanların bu yönelimlerinden yola çıkarak her bireyin kendini ifade etmeye ve bunun için de sanatı araç olarak kullanmaya ihtiyacı vardır (Dede, 2016). Yaşayan tüm insan topluluklarında, yaşamın gerekli kıldığı bilinçaltının, sezginin, maddi hayatın ve içgüdüselliliğin etkisi ile sanat ortaya çıkarmıştır. Sanat, insan olmanın gereği, toplumsal yaşamın en önemli öğelerinden biri ve insanoğlunun ayrılmaz bir parçasıdır (Artut, 2009; Yolcu, 2009). Bireylerin duygularını, düşüncelerini, hayallerini, yaratıcı çabalarını ortaya çıkarmak ve kendini gerçekleştirme için bir rehber; toplumları kaynaştırması, bütüncü yönü ve toplumları yücelten tarafıyla önemli bir toplumsal kültür dinamiğidir (MEB, 2018).

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Nitelikli insan oranı fazla olan toplumlar, sanatsal ve kültürel etkinlikleri de zengin olan toplumlardır. Çağdaş toplumlar, araştıran, okuyan, tartışan, sorgulayan, duygularını özgürce ifade edebilen, bilimsel düşünceye inanan, estetik duyguları gelişmiş, insani değerleri yücelmiş nitelikler ile donanmış insanlardan oluşmalıdır. Tutarlı bir sanat eğitimi ile bu niteliklerin çoğunluğu bireylere kazandırılabilir (Gençaydın, 2002).

Sanat eğitiminin en önemli amaçları işitmeyi, görmeyi, dokunmayı ve tat almayı öğretmektir. Birey, sanat aracılığıyla kültürel çevre ile etkileşime girer, iletişim kurar ve dolayısıyla daha güçlü ve anlaşılır olur. Sanat eğitimi ile gelişmiş bir görsel algıya sahip, kendilerini sanatsal bir şekilde ifade edebilen, görsel algıyı öğrenebilen, tanıyan, geliştiren, koruyabilen yaratıcı ve yapıcı bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır (Barton, 2013; San, 1985). Günümüzde sanat eğitimi gerçekleştirilirken, sanatı ve sanat dallarını anlamak ve beceri haline getirebilmek için sanat okuryazarlığının da öğretilmesi nerdeyse elzem olmaktadır.

Okuryazarlık kavramı, toplumda bir anlam kazanmış iletişimsel sembelleri etkili bir şekilde öğrenip, kullanabilmek için yeterlik kazanabilme, farklı alanlarda iyi eğitilmiş olma ve uzmanlaşılacak alanla ilgili geniş bir bilgi birikimine sahip olma ve bireyin günlük yaşamındaki kısa, basit ifadeleri anlayarak okuma ve yazma yeteneğini olarak ifade edilebilir (Kellner, 1995; Kışoğlu, Gürbüz, Sülün, Alaş ve Erkol, 2010; Keefe ve Copeland, 2011). Anderson'a (2002) göre okuryazarlık, toplumdaki bireylerin ortak katkıları ile sürekli anlamlandırılıp, yenilenen bir kavramdır. Yeni oluşan her tanım, kullanılan araç ve ulaşılmaya amaçlanan duruma göre farklı okuryazarlık tanımlarının ortaya çıkabileceği düşüncesini yansıtmaktadır. Sanatı daha iyi anlayabilmek için ortaya çıkarılan okuryazarlık türü ise sanat okuryazarlığıdır.

Yüctoker'e (2014) göre sanat okuryazarlığı, küreselleşen dünyada, dolaylı erişilebilen uluslararası sanatlar ile parçası olduğumuz yerel sanat algısı arasında eklektik bir ilişki kurabilmeyi; mesleği sanat olan kişilerin bireysel ve mesleki yaşamlarında ihtiyaç duyabilecekleri bilgiye ulaşabilmeyi, ulaşılan bilgileri hayatındaki uygulamalara aktarabilmeyi sağlayan bir okuryazarlık türüdür. Bireyin, kendi kültüründeki sanatsal tecrübelerini diğer ülkelerin sanat ürünleriyle bir araya getirebilmesi, sanatsal açıdan ilişki örüntüsü kurup, bu örüntüyü kurabilmesini sağlayacak yeterli sanatsal bilgileri edinmesi ve ürünler hakkında değerlendirme yapabilmesi gerekmektedir. Sanat okuryazarlığı, okuryazarlığın bir alternatifi olarak ele alınmalıdır.

Sanat okuryazarlığı, bireyin yeterli sanatsal bilgiye sahip olması, sahip olduğu bilgiyi ürüne dönüştürebilmesi, kendini anlayıp sanat aracılığıyla doğru ifade edebilmesi, kültürlerarası sanatsal etkinlikleri anlayıp içselleştirebilmesi için sahip olması gereken bir yeterliktir. Bu yüzden bireylerin sanat okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi önem arz etmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü (Resim-İş Eğitimi ve Müzik Eğitimi) ile Devlet Konservatuarı öğrencilerinin sanat okuryazarlık düzeylerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuvar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

- 1.Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin sanatsal bilgiyi kullanmaya ilişkin görüşleri cinsiyet, üniversite, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşmaktadır mıdır?
- 2.Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamaya ilişkin görüşleri cinsiyet, üniversite, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşmaktadır mıdır?
- 3.Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin kuramsal araştırmaları performansa döndürebilmeye ilişkin görüşleri cinsiyet, üniversite, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşmaktadır mıdır?
- 4.Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin, sanatsal bilgilere ulaşmaya ilişkin görüşleri cinsiyet, üniversite, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşmaktadır mıdır?
5. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin sanat okuryazarlığına ilişkin görüşleri cinsiyet, üniversite, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre farklılaşmaktadır mıdır?

Evren ve Örneklem

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü (resim iş ve müzik eğitimi) ile Devlet Konservatuvarı öğrencileriyle yürütülen bu araştırma nicel yöntem kapsamında olan tarama modelindedir. Tarama modeli bir durumu olduğu biçimde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2003, s. 77). Araştırmanın çalışma grubunu Fırat, Cumhuriyet ve Erzincan Üniversiteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri ile Devlet Konservatuvarı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma da amaçlı örneklem kapsamında olan uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Uygun örnekleme “zaman, para ve işgücü açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir” Büyüköztürk (2012). Araştırmada toplam 475 öğrenciye ulaşılmıştır. Çalışma grubunun üniversitelere göre dağılımlarına bakıldığında, 128’inin (%26,9) Fırat, 160’ının (%33,7) Cumhuriyet, 187’sinin (%39,4) Erzincan Üniversitesi öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak Yücetoker (2014) tarafından geliştirilen “Sanat Okuryazarlığı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekteki sorular, öğrencilerin sanat okuryazarlığı bilgileri ve bu bilgilere ulaşmalarında zorlanma durumlarına yönelik oluşturulduğu için sorular olumlu ya da olumsuz olarak gruplandırılmamıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 160 olurken, en düşük puan ise 32’dir. Ölçeğin faktör analizine uygunluğunu kontrol sonuçlarına göre KMO (Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adeqacy) değeri 0,85, Bartlett testi ise 1,179 olarak bulunmuştur. Cronbach Alpha tekniğinden yararlanılarak hesaplanan bütün ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,91 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca ölçeğin her bir alt boyutuna güvenilirlik analizi uygulanmış ve sonuçlarına göre, birinci faktör güvenilirlik katsayısı 0,75, ikinci faktör güvenilirlik katsayısı 0,71, üçüncü faktör güvenilirlik katsayısı 0,78 ve dördüncü faktör güvenilirlik katsayısı 0,74 olarak bulunmuştur. Ölçek toplam dört faktörden ve 26 maddeden oluşmaktadır.

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Faktörler sırasıyla şu şekilde adlandırılmıştır; sanat okuryazarlığı bilgilerini kullanma (10 madde), sanat okuryazarlığı bilgi ihtiyacını tanımlama (5 madde), sanat okuryazarlığı bilgilerini performansa aktarma (6 madde) ve sanat okuryazarlığı bilgilerine ulaşma (5 madde).

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri SPSS 22.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin yapılan karşılaştırmalarda bağımsız örneklem t testi, üniversite, bölüm ve sınıf düzeylerine göre yapılan karşılaştırmalarda ise varyans analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınmıştır. Varyans analizi sonucunda anlamlı farklılığın belirlendiği durumlarda farkın kaynağını belirlemek için ise LSD testi kullanılmıştır. Varyans analizi ve t-testi için önce Levene testi uygulanarak dağılımın normal olup olmadığına bakılmış, dağılımın normal olmadığı durumlarda varyans analizi yerine Kruskal Wallis H (KWH) testi, bağımsız örneklem t testi yerine de Mann Whitney U testi (MWU) kullanılmıştır. KWH testi sonucunda anlamlı farklılığın bulunduğu durumlarda farkın kaynağını belirlemek için grupların ikili kombinasyonları yapılarak MWU testi kullanılmıştır. Araştırmada her bir maddenin gerçekleşme düzeyini belirlemek için ölçekteki seçenekler; “Hiç Zorlanmıyorum” 5, “Zorlanmıyorum” 4, “Kararsızım” 3, “Zorlanıyorum” 2 ve “Çok Zorlanıyorum” 1 şeklinde puanlanmıştır. Aritmetik ortalamaların yorumlanmasında ise; 1.00-5.00 arasındaki ortalama değerler “Hiç Zorlanmıyorum: 4.21-5.00”, “Zorlanmıyorum: 3.41-4.20”, “Kararsızım: 2.61-3.40”, “Zorlanıyorum: 1.81-2.60” ve “Çok Zorlanıyorum: 1.00-1.80” şeklinde belirlenmiştir.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara yer verilmektedir. Çizelge 1’de çalışma grubundaki öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversitelere göre dağılımları yer almaktadır.

Çizelge 1. Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımları

Üniversite	f	%
Fırat Üniversitesi	128	26,9
Cumhuriyet Üniversitesi	160	33,7
Erzincan Üniversitesi	187	39,4
Toplam	475	100,0

Öğrencilerin Çizelge 1’deki üniversitelere göre dağılımlarına bakıldığında,128’inin (%26,9) Fırat, 160’ının (%33,7) Cumhuriyet, 187’sinin (%39,4) Erzincan Üniversitesi öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir.

Çizelge 2. Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	251	52,8
Erkek	224	47,2
Toplam	475	100,0

Çizelge 2’de öğrencilerin 251’inin (%52,8) kadın, 224’ünün ise (%47,2) erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Buna göre çalışmaya katılan kadın öğrenci sayısı, erkek öğrenci sayısından fazladır.

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 3. Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Bölümlerine Göre Dağılımları

Bölüm	f	%
Resim	209	44,0
Müzik	234	49,3
Konservatuar	32	6,7
Toplam	475	100,0

Çizelge 3'te görülmektedir ki, çalışmaya katılan öğrencilerin 209'u (%44,0) Resim Bölümü, 234'ü (%49,3) Müzik Bölümü, 32'si (%6,7) ise Konservatuar öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışma grubunda en fazla Müzik Bölümü, en az Konservatuar öğrencileri bulunmaktadır.

Çizelge 4. Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımları

Sınıf Düzeyi	f	%
1.Sınıf	137	28,8
2.Sınıf	133	28,0
3. Sınıf	87	18,3
4. Sınıf	118	24,9
Toplam	475	100,0

Öğrencilerin Çizelge 4'deki sınıf düzeylerine göre dağılımlarına bakıldığında, 137'sinin (%28,8) 1.sınıf, 133'ünün (%28,0) 2.sınıf, 87'sinin (%18,3) 3.sınıf, 118'inin (%24,9) 4.sınıf öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir. Çalışmaya en fazla 1.sınıf, en az 3.sınıf öğrencisi katılmıştır.

Çizelge 5. Sanat Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlığı Ölçeğinin Sanatsal Bilgiyi Kullanmaya İlişkin Görüşlerine Ait Maddelerin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

Alt Boyut	Madde No	Madde	$\bar{x}$	ss
Sanatsal Bilgiyi Kullanma	2	Sanatsal araştırma konumu geliştirmekte ve daraltmakta	3,43	1,04
	5	Yurt dışı sanat kaynaklarını (dergi, kitap, ansiklopedi) kullanmakta	3,06	1,21
	6	Sanatsal Web kaynaklarını kullanmakta	3,77	1,08
	10	Kütüphanelerdeki sanat kataloglarını kullanmakta	3,49	1,17
	11	Kendi kütüphanelerinin haricinde diğer yerlerdeki kütüphaneleri kullanmakta	3,42	1,16
	15	Sanat kitaplarında okuduğum bilgileri yorumlamakta	3,62	1,10
	18	Sanat araştırmalarımda çok sayıda kaynağı bir arada kullanmakta	3,65	1,10
	22	Müzik/Resim kuramsal çalışmalarımın sonuçlarını sözlü olarak sunmakta	3,59	1,13

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

	25	Kuramsal çalışmalarının güçlü ve zayıf yönlerini eleştirmekte	3,67	1,09
	26	Sanatsal bilgileri başkalarıyla paylaşarak yeniden yapılandırmaya	3,83	1,07

Çizelge 5'te sanatsal bilgiyi kullanmaya ilişkin öğrenci görüşlerine ait aritmetik ortalamalar incelendiğinde, öğrencilerin yurt dışı sanat kaynaklarını (dergi, kitap, ansiklopedi) kullanma (3,06) yönündeki görüşü "kararsızım" düzeyinde kabul ettikleri görülmektedir. Öğrenciler sanatsal araştırma konumu geliştirme ve daraltma ($\bar{X}=3,43$), sanatsal web kaynaklarını kullanma ($\bar{X}=3,77$), kütüphanelerdeki sanat kataloglarını kullanma ($\bar{X}=3,49$), kendi kütüphanelerinin haricinde diğer yerlerdeki kütüphaneleri kullanma ($\bar{X}=3,42$), sanat kitaplarında okuduğu bilgileri yorumlama ($\bar{X}=3,65$), müzik/resim kuramsal çalışmalarının sonuçlarını sözlü olarak sunma (3,59), kuramsal çalışmaların güçlü ve zayıf yönlerini eleştirme (3,67), sanatsal bilgileri başkalarıyla paylaşarak yeniden yapılandırma (3,83) yönündeki görüşleri "zorlanmıyorum" düzeyinde benimsedikleri belirlenmiştir. Buna göre öğrencilerin sanatsal bilgileri başkalarıyla paylaşarak yeniden yapılandırdıkları, sanatsal web kaynaklarını kullandıkları, kuramsal çalışmaların güçlü ve zayıf yönlerini eleştirdikleri ve sanat kitaplarında okudukları bilgileri yorumladıkları söylenebilir.

Çizelge 6. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Üniversitelerine Göre Sanatsal Bilgiyi Kullanmaya İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Üniversite	n	$\bar{X}$	ss	F	p	LSD
Sanatsal Bilgiyi Kullanma	Fırat Ü.	128	3,61	0,74	3,640*	0,03	1-2 3-2
	Cumhuriyet Ü.	160	3,43	0,66			
	Erzincan Ü.	187	3,61	0,67			
	Toplam	475	3,55	0,69			

Levene=0,895

p=0,409

*p<0,05

Çizelge 6'daki varyans analizi sonuçları Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrencilerinin ölçeğin sanatsal bilgiyi kullanmaya ilişkin görüşlerinin üniversite değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığını [$F_{(2-472)}=3,640;p<0.05$] göstermektedir. LSD testi sonuçları, farklılaşmanın Fırat ($\bar{X}=3,61$) ve Cumhuriyet ($\bar{X}=3,43$) Üniversitesi ile Erzincan ($\bar{X}=3,61$) ve Cumhuriyet ($\bar{X}=3,43$) Üniversitesi öğrencileri arasında olduğunu göstermektedir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 7. Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Sanatsal Bilgiyi Kullanmaya İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Gruplar	n	$\bar{X}$	ss	sd	Levene Testi		t	p
					F	P		
Kadın	251	3,56	0,69	473	0,093	0,760	0,407	0,685
Erkek	224	3,54	0,69					
Toplam	475							

Çizelge 7’de Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar Öğrencilerinin sanatsal bilgiyi kullanmayailişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı [$t_{(473)}=0,407$; $p>0,05$] belirlenmiştir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında hem kadın öğrencilerin ($\bar{X}=3,56$), hem de erkek öğrencilerin ($\bar{X}=3,54$) görüşlerinin “zorlanmıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Buna göre hem kadın hem de erkek öğrencilerin sanatsal bilgiyi kullanmada sorun yaşamadıkları söylenebilir.

Çizelge 8. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Bölümlerine Göre Sanatsal Bilgiyi Kullanmaya İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Bölüm	n	$\bar{X}$	Ss	F	p
Sanatsal Bilgiyi Kullanma	Resim	209	3,60	0,71	2,063	0,128
	Müzik	234	3,54	0,66		
	Konservatuar	32	3,34	0,71		
	Toplam	475	3,55	0,69		

Levene=0,660 p=0,517

Çizelge 8’deki varyans analizi sonuçları sanatsal bilgiyi kullanmaya ilişkin öğrenci görüşlerinin anlamlı biçimde farklılaşmadığını [$F_{(2-472)}=2,063$; $p>0,05$] göstermektedir. Bu yöndeki Resim ($\bar{X}=3,60$), Müzik ($\bar{X}=3,54$) ve Konservatuar ($\bar{X}=3,58$) öğrencilerinin görüşlerinin “zorlanmıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Buna göre sanatsal bilgiyi kullanmada Resim, Müzik ve Konservatuar öğrencilerinin zorlanmadıkları söylenebilir.

Çizelge 9. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Sanatsal Bilgiyi Kullanmaya İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{X}$	ss	F	p	LSD
Sanatsal Bilgiyi Kullanma	1.Sınıf	137	3,50	0,71	8,725*	0,000	3-2 4-1,2
	2.Sınıf	133	3,35	0,67			
	3. Sınıf	87	3,63	0,65			

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

4. Sınıf	118	3,77	0,66
Toplam	475	3,55	0,69

Levene=0,522   p=0,667   *p<0,05

Çizelge 9'daki varyans analizi sonuçları, öğrencilerin ölçeğin sanatsal bilgiyi kullanmayailişkin görüşlerinin sınıf düzey değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığını [F(3-471)=8,725; p<0.05] göstermektedir. LSD testi farklılaşmanın 3.sınıf öğrencileri ile 2.sınıf öğrencileri; 4.sınıf öğrencileri ile 1. ve 2.sınıf öğrencileri görüşleri arasında gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgulara göre, sanat okuryazarlığı bilgilerini en rahat 4.sınıf öğrencileri ($\bar{X}=3,77$) kullanabilirken, 2.sınıf öğrencilerinin ($\bar{X}=3,35$) daha çok zorlandıkları söylenebilir.

Çizelge 10. Sanat Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlığı Ölçeğinin Sanatsal Bilgi İhtiyacını Karşılama İlişkin Görüşlerine Ait Maddelerin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

Alt Boyut	Madde No	Madde	$\bar{X}$	ss
Sanatsal Bilgi İhtiyacını Tanımlama	1	Sanatsal araştırma konumu kendim belirlemek durumunda kaldığımda	3,34	1,23
	4	Araştırma konum için hangi kaynakların uygun olacağını bilmekte	3,57	1,12
	12	Araştırma konusuyla ilgili elde ettiğim bilginin konuma uygunluğunu kavramakta	3,64	1,03
	13	Sanatsal birçok yayın arasındaki benzer ve farklı noktaları belirlemekte	3,55	1,06
	24	Performans çalışmalarımın güçlü ve zayıf yönlerini tanımlamakta	3,71	3,08

Çizelge 9'da sanatsal bilgi ihtiyacını karşılamaya ilişkin öğrenci görüşlerine ait aritmetik ortalamalar incelendiğinde, öğrencilerin sanatsal araştırma konumu belirleme ($\bar{X}=3,34$), araştırma konusu için uygun kaynakları bilme ($\bar{X}=3,57$), araştırma konusuyla ilgili elde edilen bilginin konuma uygunluğunu kavrama ($\bar{X}=3,64$), sanatsal birçok yayın arasındaki benzer ve farklı noktaları belirleme ($\bar{X}=3,55$) ve performans çalışmalarımın güçlü ve zayıf yönlerini tanımlama ($\bar{X}=3,71$) yönündeki görüşleri “zorlanmıyorum” düzeyinde benimsedikleri görülmektedir. Bu bulgulara göre, öğrencilerin performans çalışmalarımın güçlü ve zayıf yönlerini tanımladıkları ve araştırma konusuyla ilgili elde ettiği bilginin konuma uygunluğunu kavrayabildikleri söylenebilir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 11. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Üniversitelerine Göre Sanatsal Bilgi İhtiyacını Tanımlaya İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Üniversite	n	$\bar{X}$	ss	F	p
Sanatsal Bilgi İhtiyacını Tanımlama	Fırat Üniversitesi	128	3,64	0,85	2,477	0,085
	Cumhuriyet Üniversitesi	160	3,45	0,74		
	Erzincan Üniversitesi	187	3,60	0,72		
Toplam		475	3,56	0,76		

Levene=2,690 p=0,069

Çizelge 11’deki varyans analizi sonuçları Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrencilerinin ölçeğin sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamaya ilişkin görüşlerinin üniversite değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaşmadığını [$F_{(2-472)}=2,477;p>0.05$] göstermektedir. Üniversitelerin sanatsal bilgi ihtiyacını karşılama düzeylerine ilişkin Fırat ($\bar{X}=3,64$), Erzincan ($\bar{X}=3,60$) ve Cumhuriyet ($\bar{X}=3,45$) üniversitelerindeki öğrenci görüşleri “zorlanmıyorum” düzeyindedir. Buna sonuca her üç üniversitedeki öğrencilerin sanatsal bilgi ihtiyacını tanımada zorlanmadıkları söylenebilir.

Çizelge 12. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Sanatsal Bilgi İhtiyacını Tanımlamaya İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Gruplar	n	$\bar{X}$	Ss	sd	Levene Testi		t	P
					F	p		
Kadın	251	3,61	0,76	473	0,023	0,879	1,503	0,134
Erkek	224	3,50	0,77					
Toplam	475							

Çizelge 12’de ölçeğin sanatsal bilgi ihtiyacını karşılamaya ilişkin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrencilerinin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı [$t_{(473)}=1,503; p>0.05$] belirlenmiştir. Aritmetik ortalamalar, hem kadın ($\bar{X}=3,61$) hem de erkek ($\bar{X}=3,50$) öğrencilerin görüşlerinin “zorlanmıyorum” düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu bulguya göre öğrencilerin sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlama konusunda sıkıntı yaşamadıkları belirtilebilir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuvar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 13. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuvar Öğrencilerinin Bölümlerine Göre Sanatsal Bilgi İhtiyacını Karşılama İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Bölüm	n	$\bar{X}$	ss	F	p
Sanatsal Bilgi İhtiyacını Tanımlama	Resim	209	3,62	0,80	2,670	0,070
	Müzik	234	3,55	0,73		
	Konservatuvar	32	3,29	0,78		
Toplam		475	3,56	0,76		

Levene=1,486 p=0,227

Bölüm değişkeni açısından sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamaya ilişkin öğrenci görüşlerine ait varyans analizi sonuçları görüşlerin anlamlı biçimde farklılaşmadığını [$F_{(2-472)}=2,670$; $p>0,05$] göstermektedir. Buna göre, sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamaya ilişkin Resim ($\bar{X}=3,62$), Müzik ($\bar{X}=3,55$) ve Konservatuvar ($\bar{X}=3,29$) öğrencilerinin görüşlerine ait aritmetik ortalamaların “zorlanmıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu sonuç sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamada öğrencilerin zorlanmadıklarını göstermektedir.

382

Çizelge 14. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuvar Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Sanatsal Bilgi İhtiyacını Tanımlamaya İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{X}$	ss	F	p	LSD
Sanatsal Bilgi İhtiyacını Tanımlama	1.Sınıf	137	3,46	0,79	9,934*	0,000	3-1,2 4-1,2
	2.Sınıf	133	3,35	0,75			
	3. Sınıf	87	3,72	0,77			
	4. Sınıf	118	3,80	0,65			
Toplam		475	3,56	0,76			

Levene=0,997 p=0,394 * $p<0,05$

Öğrencilerin ölçeğin sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamaya ilişkin görüşlerine ait Çizelge 14’deki varyans analizi sonuçları, görüşlerin sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığını [$F_{(3-471)}=9,934$; $p<0,05$] göstermektedir. LSD testi sonuçları farklılaşmanın 3.sınıf öğrencileri ile 1. ve 2.sınıf öğrencileri; 4.sınıf öğrencileri ile 1. ve 2.sınıf öğrencileri görüşleri arasında gerçekleştiğini göstermektedir. Bulgular, en yüksek ortalamanın 4. Sınıf öğrencilerine ($\bar{X}=3,80$), en düşük ortalamanın ise 2. Sınıf öğrencilerine ($\bar{X}=3,35$) ait olduğunu göstermektedir. Bu bulguya göre, sanat okuryazarlığı bilgi ihtiyacını karşılamada en çok 2.sınıf öğrencilerinin, en az 4.sınıf öğrencilerinin zorlandıkları söylenebilir.

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 15. Sanat Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlığı Ölçeğinin Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürmeye İlişkin Görüşlerine Ait Maddelerin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

Alt Boyut	Madde No	Madde	$\bar{X}$	ss
Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürme	14	Elde ettiğim bilgiyi çizdiğim/dinlediğim eserlerle ilişkilendirmekte	3,69	1,07
	16	Önceden okuduğum bilgilerle yeni okuduğum bilgiyi ilişkilendirmekte	3,73	1,14
	17	Çizeceğim/Çalacağım eserlerin bilgilerini okuduktan sonra eserime yansıtma	3,70	1,07
	19	Müzik/Resim kuramsal ödevlerimi yaparken ödevin bölümlerini düzenlemekte	3,68	1,07
	20	Müzik/Resim kuramsal ödevlerimde kullandığım kaynakların listesini hazırlamakta	3,65	1,17
	21	Müzik/Resim kuramsal çalışmalarımın sonuçlarını yazılı olarak hazırlamakta	3,58	1,13

Sanat Eğitimi ve Konservatuar öğrencilerinin Çizelge 15’de sanat okuryazarlığı ölçeğinin kuramsal araştırmaları performansa döndürmeye ilişkin görüşlerine ait aritmetik ortalamalara bakıldığında öğrencilerin elde ettikleri bilgiyi çizdikleri/dinledikleri eserlerle ilişkilendirme ($\bar{X}$ =3,69), önceden okudukları bilgileri yeni okudukları bilgilerle ilişkilendirme ($\bar{X}$ =3,73), çizdikleri/çaldıkları eserlerin bilgilerini okuduktan sonra eserlerine yansıtma ($\bar{X}$ =3,70), müzik/resim kuramsal ödevlerini yaparken ödevin bölümlerini düzenleme ($\bar{X}$ =3,68) ve müzik/resim kuramsal çalışmaların sonuçlarını yazılı olarak hazırlamaya ($\bar{X}$ =3,58) ilişkin görüşleri “zorlanmıyorum” düzeyinde benimsedikleri görülmektedir. Buna göre, öğrencilerin önceden okudukları bilgilerle yeni okudukları bilgiyi ilişkilendirebilme, çizdikleri/çaldıkları eserlerin bilgilerini okuduktan sonra eserlerine yansıtabilme ve müzik/resim kuramsal ödevlerini yaparken ödevin bölümlerini düzenlemede zorlanmadıkları söylenebilir.

Çizelge 16. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Üniversitelerine Göre Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürmeye İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Üniversite	n	$\bar{X}$	ss	F	p
Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürme	Fırat Üniversitesi	128	3,73	0,83	1,762	0,173
	Cumhuriyet Üniversitesi	160	3,58	0,77		
	Erzincan Üniversitesi	187	3,71	0,77		
Toplam		475	3,67	0,79		

Levene=0,885

p=0,413

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 16'daki varyans analizi sonuçları Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar öğrencilerinin ölçeğin kuramsal araştırmaları performansa döndürmeye ilişkin görüşlerinin üniversite değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaşmadığını [$F_{(2,472)}=1,762$; $p>0.05$] göstermektedir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında, Fırat ($\bar{X}=3,73$), Erzincan ($\bar{X}=3,71$) ve Cumhuriyet ($\bar{X}=3,58$) üniversitesindeki öğrenci görüşlerin “zorlanmıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir.

Çizelge 17. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürmeye İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Gruplar	n	$\bar{X}$	Ss	sd	Levene Testi		t	P
					F	P		
Kadın	251	3,64	0,69					
Erkek	224	3,60	0,65	473	0,051	0,821	0,586	0,558
Toplam	475							

Çizelge 17'deki sonuçlar Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrencilerinin kuramsal araştırmaları performansa döndürmeye ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığını [$t_{(473)}=0,586$; $p>0.05$] göstermektedir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında hem kadın ($\bar{X}=3,64$) hem de erkek öğrencilerin ($\bar{X}=3,60$) görüşlerinin “zorlanmıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin kuramsal araştırmaları performansa döndürebilmede zorlanmadıkları söylenebilir.

Çizelge 18. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Bölümlerine Göre Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürmeye İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Bölüm	n	$\bar{X}$	ss	F	p
Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürme	Resim	209	3,70	0,81	2,072	0,127
	Müzik	234	3,68	0,72		
	Konservatuar	32	3,40	0,82		
	Toplam	475	3,67	0,79		

Levene=2,379 p=0,094

Çizelge 18'deki varyans analizi sonuçları Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrencilerinin bölüm değişkeni açısından kuramsal araştırmaları performansa döndürmeye ilişkin görüşlerinin farklılaşmadığını [$F_{(2,472)}=2,072$; $p>0,05$] göstermektedir. Resim ($\bar{X}=3,70$), Müzik ($\bar{X}=3,68$) ve Konservatuar ($\bar{X}=3,40$) bölümü öğrencilerinin bu yöndeki görüşleri “zorlanmıyorum” düzeyindedir. Bu sonuç Resim, Müzik ve Konservatuar öğrencilerinin kuramsal araştırmaları performansa döndürebilmede zorlanmadıklarını göstermektedir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 19. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürmeye İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{X}$	ss	F	p	LSD
Kuramsal Araştırmaları Performansa Döndürme	1.Sınıf	137	3,57	0,78	6,564*	0,000	4-1,2,3
	2.Sınıf	133	3,54	0,79			
	3. Sınıf	87	3,68	0,83			
	4. Sınıf	118	3,93	0,69			
	Toplam	475	3,67	0,79			

Levene=0,9975

p=0,395

*p<0,05

Ölçeğin kuramsal araştırmaları performansa döndürmeye ilişkin Çizelge 19'daki varyans analizi sonuçları, öğrenci görüşlerinin sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığını [$F_{(3-471)}=9,934$; $p<0.05$] göstermektedir. LSD testi sonuçları, farklılaşmanın 4.sınıf ile 1., 2. ve 3.sınıf öğrencileri görüşleri arasında gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Bulgulara göre, sanat okuryazarlığı bilgilerini performansa aktarmada en yüksek ortalama 4.sınıf öğrencilerine ($\bar{X}=3,93$), en düşük ortalama ise 2.sınıf öğrencilerine ($\bar{X}=3,54$) aittir. Buna göre 4. sınıf öğrencilerinin kuramsal araştırmaları performansa döndürmede diğer sınıf düzeylerine göre daha az zorlandıkları söylenebilir.

Çizelge 20. Sanat Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlığı Ölçeğinin Sanatsal Bilgiye Ulaşmaya İlişkin Görüşlerine Ait Maddelerin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

Alt Boyut	Madde No	Madde	$\bar{X}$	ss
Sanatsal Bilgiye Ulaşma	3	Müzik/ Resim hakkındaki bilgileri nasıl ve nerede bulacağımı bilmekte	3,79	1,14
	7	Web arama motorlarından konuyla ilgili bilgileri bulmakta	3,83	1,07
	8	Bilgisayarda sanat üzerine araştırmalarda sınırlama (dil, tarih, tür) yapmakta	3,65	1,09
	9	Gördüğüm/Dinlediğim eserlerin kişilerinin bilgilerine ulaşmakta	3,78	1,09
	23	Müzik/Resim çalışmalarımı yaparken teknoloji araçlarını kullanmakta	3,75	1,13

Çizelge 20'de sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin öğrenci görüşlerine ait aritmetik ortalamalara bakıldığında, müzik/ resim hakkındaki bilgileri nasıl ve nerede bulacağımı bilme ($\bar{X}=3,79$), web arama motorlarından konuyla ilgili bilgileri bulma ($\bar{X}=3,83$), bilgisayarda sanat üzerine araştırmalarda sınırlama (dil, tarih, tür) yapma ($\bar{X}=3,65$), gördüğü/dinlediği eserlerin kişilerinin bilgilerine ulaşma ($\bar{X}=3,78$) ve müzik/resim çalışmalarını yaparken teknoloji araçlarını

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

kullanmaya ilişkin görüşlerin “zorlanmıyorum” düzeyinde benimsendiği görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin web arama motorlarından konuyla ilgili bilgileri bulabildikleri, müzik/resim hakkındaki bilgileri nasıl ve nerede bulacaklarını bildikleri ve gördükleri/dinledikleri eserlerin kişilerinin bilgilerine ulaşabildiklerini göstermektedir.

Çizelge 21. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Üniversitelerine Göre Sanatsal Bilgiye Ulaşmaya İlişkin KWH Testi Sonuçları

Alt Boyut	Üniversite	n	Sıra Ortalaması	sd	KWH	p	Fark
Sanatsal Bilgiye Ulaşma	Fırat Üniversitesi	128	259,18	2	4,886*	0,087 kontrol	1-2
	Cumhuriyet Üniversitesi	160	223,60				
	Erzincan Üniversitesi	187	235,82				
Toplam		475					

Levene= 3,200   p= 0,042   *p<0,05

Çizelge 21’deki bulgulara göre, sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrencilerinin görüşleri arasında, üniversite değişkeni açısından anlamlı farklılık bulunmaktadır [$F_{(2)}=4,886$, $p<0,05$]. MWU testi sonucunda farklılığın; Fırat ve Cumhuriyet Üniversitesi öğrencileri arasında olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre Fırat Üniversitesi öğrencilerinin Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerine göre sanatsal bilgiye ulaşmada daha az zorlandıkları söylenebilir.

Çizelge 22. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Sanatsal Bilgiye Ulaşmaya İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Gruplar	n	$\bar{X}$	Ss	sd	Levene Testi		t	P
					F	p		
Kadın	251	3,78	0,79	473	0,138	0,711	0,508	0,611
Erkek	224	3,74	0,79					
Toplam	475							

Çizelge 22’deki t testi sonuçları sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrenci görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı [$t_{(8473)}=0,508$; $p>0,05$] belirlenmiştir. Hem kadın ($\bar{X}=3,78$) hem de erkek öğrencilerin ($\bar{X}=3,74$) görüşlerinin “zorlanmıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin sanatsal bilgilere ulaşmada zorluk çekmedikleri ifade edilebilir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuvar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 23. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuvar Öğrencilerinin Bölümlerine Göre Sanatsal Bilgiye Ulaşmaya İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Bölüm	n	$\bar{X}$	ss	F	p	LSD
Sanatsal Bilgiye Ulaşma	Resim	209	3,85	0,78	3,855	0,022	1-3
	Müzik	234	3,72	0,76			
	Konservatuvar	32	3,48	0,88			
Toplam		475	3,76	0,79			

Levene=0,914   p=0,402   *p<0,05

Çizelge 23'deki varyans analizi sonuçları, öğrencilerin sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin görüşlerinin bölüm değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığını [$F_{(2-472)}=3,855$; $p<0,05$] göstermektedir. LSD testi sonuçları, farklılaşmanın Resim Bölümü öğrencileri ile Konservatuvar öğrencileri görüşleri arasında gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, en yüksek ortalamanın Resim Bölümü öğrencilerine ($\bar{X}=3,85$), en düşük ortalamanın ise Konservatuvar bölümü öğrencilerine ($\bar{X}=3,48$) ait olduğunu göstermektedir. Bu sonuca göre Resim Bölümü öğrencilerinin sanat okuryazarlığı bilgilerine daha rahat ulaşabildiği, Konservatuvar öğrencilerinin diğer bölümlere göre sanatsal bilgiye ulaşmada daha fazla zorluk yaşadığı söylenebilir..

Çizelge 24. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuvar Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Sanatsal Bilgiye Ulaşmaya İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{X}$	ss	F	p	LSD
Sanatsal Bilgiye Ulaşma	1.Sınıf	137	3,73	0,81	4,636*	0,003	3-2 4-1,2
	2.Sınıf	133	3,59	0,79			
	3. Sınıf	87	3,82	0,81			
	4. Sınıf	118	3,95	0,70			
Toplam		475	3,76	0,79			

Levene=1,625   p=0,183   *p<0,05

Çizelge 24'deki varyans analizi sonuçları, öğrencilerin ölçeğin sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin görüşlerinin sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığını [$F_{(3-471)}=4,636$; $p<0,05$] göstermektedir. LSD testi sonuçlarına göre, farklılaşmanın 3.sınıf öğrencileri ile 2.sınıf, 4.sınıf öğrencileri ile 1. ve 2.sınıf öğrencileri görüşleri arasında olduğu görülmektedir. Sanat okuryazarlığı bilgilerine ulaşmaya ilişkin görüşlerde en yüksek ortalama 4.sınıf öğrencilerine ($\bar{X}=3,93$), en düşük ortalama ise 2.sınıf öğrencilerine ($\bar{X}=3,54$) aittir. Bu bulgular, 4.sınıf

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

öğrencilerinin sanatsal bilgiye ulaşma da diğer bölümlere göre daha az zorlandıklarını göstermektedir.

Çizelge 25. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Üniversitelerine Göre **Tüm Ölçeğe** İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Üniversite	n	$\bar{X}$	ss	F	p
Tüm Ölçek	Fırat Üniversitesi	128	3,69	0,74	2,900	0,056
	Cumhuriyet Üniversitesi	160	3,52	0,64		
	Erzincan Üniversitesi	187	3,66	0,64		
	Toplam	475	3,62	0,67		

Levene=2,709   p=0,068   p>0,05

Çizelge 25'deki varyans analizi sonuçları, öğrencilerin ölçeğin tümüne ilişkin görüşlerinin üniversite değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaşmadığını [$F_{(2-472)}=2,900$; $p>0.05$] göstermektedir. Bulgulara göre, en yüksek ortalama Fırat Üniversitesi ($\bar{X}=3,69$), en düşük ortalama ise Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerine ($\bar{X}=3,52$) öğrencilere aittir. Buna göre sanat okuryazarlığı düzeyinin en yüksek Fırat Üniversitesi, en düşük Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerine ait olduğu söylenebilir.

Çizelge 26. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Cinsiyete Göre **Tüm Ölçeğe** İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

Gruplar	n	$\bar{X}$	ss	sd	Levene Testi		t	p
					F	p		
Kadın	251	3,64	0,67	473	0,166	0,684	0,762	0,446
Erkek	224	3,60	0,67					
Toplam	475							

Çizelge 26'da Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrencilerinin ölçeğin tümüne ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı [$t_{(473)}=0,762$; $p>0.05$] belirlenmiştir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında hem kadın öğrencilerin ($\bar{X}=3,64$) hem de erkek öğrencilerin ($\bar{X}=3,60$) görüşlerinin “zorlanmıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin sanat okuryazarlığı düzeylerinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Çizelge 27. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Bölümlerine Göre **Tüm Ölçeğe** İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Bölüm	n	$\bar{X}$	Ss	F	p	LSD
Tüm Ölçek	Resim	209	3,67	0,70	2,973	0,05	1-3
	Müzik	234	3,61	0,63			
	Konservatuar	32	3,37	0,71			
Toplam		475	3,62	0,67			

Levene=1,067   p=0,345   *p<0,05

Çizelge 27'deki varyans analizi sonuçları, öğrencilerin ölçeğin tümüne ilişkin görüşlerinin bölüm değişkeni açısından anlamlı bir biçimde farklılaştığını [$F_{(2-472)}=2,973$; $p<0.05$] göstermektedir. Farklılaşma Resim Bölümü ve Konservatuar öğrencilerinin görüşleri arasında gerçekleşmektedir. Elde edilen bulgular, en yüksek ortalamanın Resim Bölümü öğrencilerine ($\bar{X}=3,67$), en düşük ortalamanın ise Konservatuar öğrencilerine ($\bar{X}=3,37$) ait olduğunu göstermektedir. Buna göre sanat okuryazarlığı düzeyinin en yüksek Resim Bölümü öğrencilerinde, en düşük ise Konservatuar öğrencilerinde olduğu söylenebilir.

Çizelge 28. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Konservatuar Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre **Tüm Ölçeğe** İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Alt Boyut	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{X}$	ss	F	p	LSD
Tüm Ölçek	1.Sınıf	137	3,55	0,68	8,963*	0,000	3-2 4-1,2
	2.Sınıf	133	3,44	0,66			
	3. Sınıf	87	3,69	0,67			
	4. Sınıf	118	3,85	0,61			
Toplam		475	3,62	0,67			

Levene=0,363   p=0,78   *p<0,05

Çizelge 28'deki varyans analizi sonuçları, öğrencilerin ölçeğin tümüne ilişkin görüşlerinin sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığını [$F_{(3-471)}=8,963$; $p<0.05$] göstermektedir. LSD testi sonuçları, farklılaşmanın 3.sınıf öğrencileri ile 2.sınıf öğrencileri; 4.sınıf öğrencileri ile 1. ve 2.sınıf öğrencileri görüşleri arasında gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgulara göre, en yüksek ortalamanın 4.sınıf öğrencilerine ($\bar{X}=3,85$), en düşük ortalamanın ise 2.sınıf öğrencilerine ($\bar{X}=3,44$) ait olduğu söylenebilir. Bu bulguya göre, 4.sınıf öğrencilerinin sanat okuryazarlığı düzeylerinin daha yüksek, 2.sınıf öğrencilerinin ise diğer sınıflara göre daha düşük olduğu ifade edilebilir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu araştırma Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü (resim iş ve müzik eğitimi) ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin sanat okuryazarlık düzeylerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç kapsamında öğrencilerin sanat okuryazarlık düzeyleri üniversite, cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin sanatsal bilgiyi kullanmaya yönelik görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir. Mentiş Köksoy (2018a) ve (2018b) tarafından yapılan çalışmalarda eğitim fakültesi öğrencilerinin sanat okuryazarlıklarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Okan Akın ve Yücetoker (2016) tarafından yapılan çalışmada da cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin sanatsal bilgiyi kullanmaya yönelik görüşlerinin üniversite değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığı tespit edilmiştir. Sanat okuryazarlığı düzeyinin en yüksek Fırat Üniversitesi, en düşük ise Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerine ait olduğu belirlenmiştir. Fırat ve Erzincan Üniversitesindeki öğrencilerin ders dışındaki etkinliklere fazla yer verdikleri görülmektedir. Öğrenciler yapılan etkinlikler ile sanat ile ilgili bilgilerini daha fazla kullanma imkânı bulmaktadırlar. Bu durum Fırat ve Erzincan Üniversitelerindeki öğrencilerin sanatsal bilgiyi kullanmaya ilişkin görüşlerinin daha yüksek olmasına neden olabilir. Öğrenilen bilgiyi kullanabilmeyi, çevresel uyaranlar ve imkânlar önemli derecede etkilemektedir. Üniversitelerdeki, bölümlerdeki, kampüsteki ve hatta öğrencilerin öğrenim gördükleri şehirdeki gerçekleştirilen sanatsal etkinliklerin sıklığı ve öğrencilerin sanatsal etkinlikleri gerçekleştirilebilme imkânları, görüşler arasında farkın oluşmasına neden olabilir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuvar öğrencilerinin sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamaya ilişkin görüşlerinin üniversite değişkenine göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Araştırmanın örneklemini oluşturan üniversitelerinin bir birine yakın bölgelerde bulunması ve öğrenci profillerinin bir birine yakın olması nedeniyle fark oluşmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin sanatsal bilgiyi kullanmaya yönelik görüşleri, bölüm değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaşmamaktadır. Mentiş Köksoy (2018b) tarafından yapılan çalışmada da müzik ve resim öğretmen adaylarının sanatsal bilgileri kullanma düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bölüm olarak aynı fakülte ve çevre olanaklarına sahip olduklarından, bölümler arasındaki görüşler arasında fark çıkmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin sanatsal bilgiyi kullanmaya yönelik görüşlerinin sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığı tespit edilmiştir. Mentiş Köksoy (2018a) çalışmasında sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmamasına rağmen, görüşlerin 4. sınıf öğrencileri lehine olduğu belirlenmiştir. Çalışma ile paralel olarak Yücetoker'in (2014) yaptığı çalışmasında, sınıf düzeylerine göre anlamlı fark olup, bu fark üst sınıflar lehinedir. Araştırma sonucunda sanatsal bilgiyi 4. sınıf öğrencilerinin en rahat kullandıkları belirlenmiştir. Öğrenciler uygulama yaptıkça daha pratikleşip, uygulamaları daha rahat yapabilmektedirler. 4. sınıf öğrencileri de son sınıf olmalarından dolayı ders içi ve ders dışı daha çok uygulama yapma imkânına sahip olduklarından dolayı çalışma sonucunun olası olduğu söylenebilir.

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuvar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin sanatsal bilgi ihtiyacının tanımlamaya yönelik görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir. Mentiş Köksoy (2018b) müzik ve resim öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamayla ilgili görüşleri arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuç öğrencilerin sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlama konusunda sıkıntı yaşamadıkları sonucunu göstermektedir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Devlet Konservatuvarı öğrencilerinin sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlamaya yönelik görüşlerinin bölüm değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Mentiş Köksoy (2018b) müzik ve resim öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının sanatsal bilgi ihtiyacını tanımlama konusundaki görüşleri arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin sanatsal bilgi ihtiyacının tanımlamaya yönelik görüşlerinin sınıf düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaştığı belirlenmiştir. En yüksek ortalama 4. Sınıf öğrencilerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre alanla ilgili gerekli eğitimleri alarak farkındalıkları yükseldiği için 4. Sınıf öğrencilerinin sanat okuryazarlığı bilgi ihtiyacını tanımlama da görüşlerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuvar öğrencilerinin ölçeğin kuramsal araştırmaları performans döndürmeye ilişkin görüşleri, üniversite, cinsiyet ve bölüm değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaşmadığını göstermektedir. Mentiş Köksoy (2018b) tarafından yapılan çalışmada da bu sonuca paralel sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre, öğrencilerin bilgilerini eserlere dönüştürme, yeni bilgilerini eski bilgileri üzerine yapılandırma, hayal gücünü eser olarak ortaya çıkarma konusunda zorlanmadıkları söylenebilir. Resim ve Müzik bölümlerinde sanat eserlerini ortaya çıkarabilmek için kaynak ve materyale ihtiyaç duyulmaktadır ve öğrenciler olumlu görüşlere sahip olduğundan materyal konusunda sıkıntı yaşamadıkları düşünülebilir.

Öğrencilerin kuramsal araştırmaları performans döndürmeye yönelik görüşlerinin sonuçları, 4. sınıf öğrencileri lehine anlamlı farklılık olduğu göstermektedir. Sanat okuryazarlığının artırılması için öğrencilerin bu becerileri geliştirmelerine olanak sağlayan süreçlerde bulunmaları gerektiği düşünülmektedir. Çünkü Colley (2012) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarına yönelik hazırlanmış eğitim programına katılım gösterdikten sonra okuryazarlık düzeylerinde artma olduğu belirlenmiş ve performans sergilemede daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca Lummis, Morris ve Paolino (2014) tarafından yapılan çalışmada da, etkinliklere katılım sonrasında sanat ile ilgili bilginin ve kullanımının arttığı belirlenmiştir. Akhan'ın (2013) "Sanat ve Estetik" dersi alan öğretmen adaylarının sanat konularına yönelik görüşlerinin belirlendiği çalışmasında, sanat dersi aldıklarında sanat konularına yönelik görüşlerinin büyük oranda olumlu yönde değiştiği ve öğretmen adaylarının sanat konularını öğrendikçe sanatı daha çok sevdikleri ve ilgilenmeye başladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler sanat ile ilgili yaşantı geçirdikçe, sanatı daha çok sevip, ilgilendikleri söylenebilir. Sonuç olarak, süreç açısından 4. sınıf öğrencilerinin sanat ile ilgilenmek için daha fazla zaman ve imkâna sahip olmaları görüşlerinin olumlu olmasına etki ettiği söylenebilir.

Sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuvar öğrencileri görüşleri arasında, üniversite değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılık bulunmaktadır. Buna

TİDSAD

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

göre Fırat Üniversitesi öğrencilerinin diğer üniversite öğrencilerine göre sanatsal bilgiye ulaşma da daha az zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Fırat Üniversitesi'nin bulunduğu kampüs ve şehrin imkânlarının diğer üniversitelere göre daha gelişmiş olduğu için, öğrencilerin sanatsal bilgiye daha rahat ulaşabildikleri söylenebilir. Ayrıca üniversitelerde verilen danışmanlık hizmetlerinin niteliği de öğrencilerin bu boyutta gelişimlerini olumlu ya da olumsuz etkileyebilir.

Sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin öğrenci görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Buna göre kadın ve erkek öğrencilerin sanatsal bilgilere ulaşmada zorluk çekmedikleri ifade edilebilir. Benzer şekilde Mentiş Köksoy'un (2018b) çalışmasında da sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin görüşlerde cinsiyete göre farklılık bulunmamıştır.

Öğrencilerin, sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin görüşlerinin bölüm değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığı belirlenmiştir. En rahat Resim Bölümü öğrencilerinin, en zor ise Konservatuar öğrencileri sanatsal bilgiye ulaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucu, sanatsal bilgiye ulaşmaya ilişkin öğrenci görüşlerinin sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı biçimde farklılaştığını göstermektedir. 4. sınıf öğrencilerinin sanatsal bilgiye daha rahat ulaşabildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ve Konservatuar öğrencileri sanat okuryazarlığı ile ilgili tüm ölçeğe ilişkin görüşleri arasında üniversite ve cinsiyet değişkenleri açısından bir fark bulunmamıştır.

Öğrencilerin, ölçeğin tümüne ilişkin sanat okuryazarlıkları hakkındaki görüşlerinde resim bölümü öğrencilerinin lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulara göre; resim bölümü öğrencilerinin sanat okuryazarlığı düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir. Benzer şekilde Yüctoker'in (2015) resim ve müzik öğrencilerinin sanat okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik çalışmasında, resim bölümü öğrencilerinin sanat okuryazarlık düzeyleri daha yüksek çıkmıştır.

Ölçeğin tamamına ilişkin öğrenci görüşleri, sınıf düzeyi değişkeni açısından 4. sınıf öğrencilerinin lehine anlamlı bir fark olduğu göstermektedir. Nitekim Okan Akın ve Yüctoker'in (2016) resim bölümü öğrencilerinin sanat okur-yazarlık düzeylerini belirlemek için yaptığı çalışmasında, gruplar arasında en yüksek düzey 3. Sınıflarda olduğu görülmektedir. Ayrıca Yüctoker (2015) çalışması da sınıf seviyesi yükseldikçe sanat okuryazarlık düzeylerinin de yükseldiğini göstermektedir. Akhan'ın (2013) öğretmen adaylarının sanat algılarıyla ilgili çalışmasında, sanat ve estetik dersini aldıktan sonra sanatı sınıflarında neden ve nasıl kullanacaklarını öğrendiklerini ifade ettikleri görülmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin sanat ile ilgili dersleri aldıkça ilerleyen sınıf seviyelerinde sanat okuryazarlık düzeylerinin artıyor olması sonucunu desteklemektedir.

ÖNERİLER

Sanat eğitimi derslerinin sanat okuryazarlığı eğitimi üzerinde duracak şekilde yapılandırılması gerekmektedir. Sanat dersleri veren öğretim elemanları, öğrencilerin sanatsal bilgi ihtiyaçlarını tanımlayıp, bilgiye ulaşım, performans dönüşürebilmeleri için sanat eğitimleri süresince her öğrenciyi, kendi özgün niteliklerine uygun şekilde geliştirmeye önem vermelidir. Sanat eğitimi veren öğretim elemanları, öğrencilerin kendilerini geliştirip okuryazarlık seviyelerini de yükseltebilmeleri için, alanlarıyla ilgili bilimsel makaleler, sanat kitapları ve sanat dergileri önerilerinde bulunarak yönlendirmeleri gerekmektedir. Öğrenciler iyi bir sanat okuryazarı olmaları için okul içi ve okul dışındaki tüm sanatsal etkinliklerden (sergi, konser, panel, konferans vb.) mümkün olduğunca haberdar edilip yönlendirilmelidirler. Üniversitelerdeki sanat eğitimi atölyeleri de dâhil olmak üzere eğitim gördükleri çevre, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebilecek ve kendilerini rahat ifade edebilecekleri şekilde düzenlenmelidir. Sanat eğitimi boyunca, öğrencilere verilen teorik bilginin yanı sıra bu teorik bilgiler üzerinde düşünüp, kişilik ve eğilimleri doğrultusunda kendilerini özgürce ifade edebilecekleri eğitim ortamları da sağlanmalıdır. Bu doğrultuda güzel sanatlar fakültelerinde öğrencilerin kolay ulaşabilecekleri okuma salonları, bölüm kütüphaneleri ya da atölyeler bulundurulması önem taşımaktadır. Sanat eğitimi programlarında uygulanan içeriklerin, modern çağın gerektirdiği anlayışa sahip olması, öğrencilerin de devamlı kendilerini geliştirip yenilenen bilgiyi takip etmelerine teşvik edecek nitelikte olması gerekmektedir. Bu yüzden sanat eğitimi programları dinamik yapıda olmalıdır. Yakın çevredeki güncel sergiler, müze gezileri, sanat sempozyumları, sanat binealleri ve sanat fuarlarına olabildiğince çok gidilmeli, ayrıca sanat dersleri ile sanat gündemi arasındaki bağ daima canlı tutulmalıdır. Bunun yanında okulda da bilgilerini performans dönüşürebilmek için mümkün olduğu kadar çok etkinliklere yer verilmelidir. Bireylerin yaratıcılıklarının gelişmesi açısından materyal çeşitliliği son derece büyük önem taşımaktadır. Geleneksel üretim biçimleri içinde kalınarak yapılan çalışmalarla birlikte alternatif materyallerin kullanılması, sanat atölyesi olan derslerde zaman zaman kavramsal sanat disiplinleri ile bağdaştırılmış çalışmaların yaptırılması önemlidir.

KAYNAKLAR

- Akhan, E. N. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sanat Algıları ve Sanat Konularının Öğretimine Yönelik Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı*, 146-162.
- Artut, K. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. 6. Basım. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Anderson, E. (2002). Enhancing visual literacy through cognitive activities. *Proceedings of the 2002 ASEE/SEF/TUB Colloquium Carnegie Mellon University: American Society for Engineering Education*.
- Barton, G. (2013). The Arts and Literacy: What Does it Mean to be Arts Literate?. *International Journal of Education & the Arts*, 14(18), 1-22.
- Büyüköztürk, Ş. Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Geliştirilmiş (11. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü İle Konservatuar Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlık Düzeylerine İlişkin Görüşleri

- Colley, B. M. (2012). Teaching social studies through the performing arts. *Educational Forum*, 76(1), 4. doi:10.1080/00131725.2011.627986.
- Dede, H. (2016). Öğrencilerin Sanata Karşı Bakış Açılarını Ortaya Koymaya Yönelik Bir Tutum Ölçeği. *İdil Dergisi*, 25(5).1559-1576.
- Gençaydın, Z. (2002, 08-10 Mayıs). *Türkiye’de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme. G. Ü. Fakültesi (Dü.)*, Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu içinde (s. 34-36). Ankara: Gazi Üniversitesi. İletişim Fakültesi Matbaası.
- Karasar, N. (2003). Bilimsel Araştırma Yöntemi (12. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keefe, E. B. ve Copeland, S. R. (2011). Research&practice for persons with severe disabilities, University of New Mexico , 36(3-4), 92-99.
- Kellner, D. (1995). Multiple literacies and critical pedagogy in a multicultural society. *Educational Theory*, 48(1), 103-122.
- Kıışoğlu, M. , Gürbüz H., Sülün A., Alaş, A. ve Erkol, M. (2010). Çevre Okuryazarlığı İle İlgili Türkiye’de Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(3), 772-791.
- Lummis, G. W., Morris, J. ve Paolino, A. (2014). An investigation of Western Australian preService primary teachers' experiences and self-efficacy in the arts. *Australian Journal of Teacher Education*, 39(5), 50-64. 11 Kasım tarihinde <http://ro.ecu.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=2255&context=ajte> adresinden alınmıştır.
- MEB. (2018). Görsel Sanatlar Dersi (1–8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu. Ankara: MEB Yayınları.
- Mentiş Köksoy, A. (2018a). Investigation of Art Literacy Levels of Fine Arts Education Students. *Educational Research and Reviews*, 13(8), 319-327.
- Mentiş Köksoy, A. (2018b). Examination of "Art Literacy" Levels of Students Studying in the Education Faculties. *Journal of Education and Training Studies*, 6(5), 101-110.
- Okan Akın N. ve Yücetoker İ. (2016). Sanat okuryazarlığı ölçeğinin resim-iş eğitimi anabilim dalında uygulanması. VIII. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi. Çanakkale. 1296-1301.
- San, İ. (1985). Sanat Eğitimi (2.Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Yolcu, E. (2009). Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yücetoker, İ. (2014). Sanat Okuryazarlığı Ölçeğinin Hazırlanması ve Geliştirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), 112-126.
- Yücetoker, İ. (2015). Güzel Sanatlar- Eğitimi Öğrencilerinin Sanat Okuryazarlığı Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 62(19), 669-676.